

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ начальника обласної
військової адміністрації
25.04.2024 № 78/2024-н

ПРОГРАМА
розвитку рибного господарства Хмельницької області
на 2024-2029 роки

ПАСПОРТ
Програми розвитку рибного господарства Хмельницької області
на 2024-2029 роки

1	Ініціатор розроблення Програми	Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Хмельницькій області
2	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення Програми	Закони України “Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів”, “Про охорону навколишнього природного середовища”, “Про тваринний світ”, “Про аквакультуру”, розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.05.2023 р. № 402-р “Про схвалення Стратегії розвитку галузі рибного господарства України на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках”
3	Розробник Програми	Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Хмельницькій області
4	Відповідальні виконавці Програми	Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Хмельницькій області, Головне управління Держпродспоживслужби в Хмельницькій області, органи місцевого самоврядування
5	Учасники Програми	Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм, Державна екологічна інспекція, Регіональний офіс водних ресурсів, Головне управління Держпродспоживслужби в області, управління розвитку агропромислового комплексу та земельних відносин, Департамент природних ресурсів та екології Хмельницької обласної військової адміністрації, органи місцевого самоврядування, спеціалізовані науково-дослідні установи
6	Термін реалізації Програми	2024-2029 роки у 2 етапи
7	Перелік бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	Обласний, місцеві бюджети, інші джерела, не заборонені чинним законодавством

I. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямовано Програму

Рибне господарство – галузь економіки, завданням якої є вивчення, охорона, вирощування, використання водних біоресурсів, їх вилучення (добування, вилов, збирання), реалізація та переробка з метою одержання харчової, кормової, технічної та іншої продукції.

Програму розвитку рибного господарства Хмельницької області на 2024-2029 роки (далі – Програма) розроблено на підставі статей 14, 15 Закону України “Про тваринний світ”, статті 11 Закону України “Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів”, статті 11 Закону України “Про аквакультуру”, пункту 1 Стратегії розвитку галузі рибного господарства України на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 02.05.2023 року № 402-р.

Програму спрямовано на реалізацію державної політики щодо регулювання розвитку рибного господарства в області, зміцнення його виробничого і науково-технічного потенціалу, координацію діяльності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій з метою розв'язання проблем і створення належних умов функціонування рибогосподарського комплексу області, стабілізації та нарощування виробництва рибної продукції, у тому числі підвищення ефективності використання рибних запасів, їх відтворення та охорони.

Під час вирішення цих проблем велике значення має надаватися раціональному використанню внутрішніх водойм. Природно-кліматичні умови Хмельницької області забезпечують ресурсний потенціал та сприяють розвитку рибного господарства на внутрішніх прісноводних водоймах. За даними рибоводно-біологічного обстеження, проведеного іхтіологічною службою Хмельницького рибоохоронного патруля, в області знаходиться значна кількість водойм з екологічними умовами, які сприяють вирощуванню риби й можуть забезпечити нормальний розвиток галузі.

Поверхневі водні ресурси загалом формуються річками і є їх сумарним стоком. Частина поверхневих водних ресурсів концентрується у водосховищах, ставках та невеликих озерах.

Річки області належать до басейнів великих річок Дніпро (40% території області), Південний Буг (22,4%) та Дністер (37,6% території області) і загалом є малими річками. Лише дві великі (Дністер, Південний Буг) та три середні (Горинь, Случ, Збруч) частково протікають по території області.

За даними Регіонального офісу водних ресурсів у Хмельницькій області загальна кількість річок на території області становить 3733, їх протяжність 12880 км, з них: малі річки – 3728, довжиною 12072 км, середні – 3, довжиною 516 км, та 2 великі річки довжиною 292 кілометра. Серед найдовших річок області є – Південний Буг, Збруч, Горинь, Случ, Хомора.

В області налічується 39 водосховищ загальною площею 9 532,1823 гектара. Найбільшими водосховищами є водойма-охолоджувач Хмельницької АЕС

площею 2 095 га та Щедрівське водосховище площею 1 290 гектарів. Крім того, нараховується 2 917 ставків, загальна площа яких становить 15 048,2682 гектара.

За аналізом звітності № 1А – риба (річна) “Виробництво продукції аквакультури”, наданої юридичними особами, фізичними особами-підприємцями, які здійснюють виробництво рибопосадкового матеріалу та товарної риби в умовах аквакультури, встановлено, що загалом за 2018-2022 роки на території області вирощено 3 384,255 т рибної продукції та 723,821 т (8 763 тис. екз.) рибопосадкового матеріалу, при цьому виловлено 2 809,483 т товарної риби, витрати комбікормів становили 7 102,461 тонни.

У 2022 році відзвітувало 113 виробників продукції аквакультури (юридичні особи, фізичні особи-підприємці, які здійснюють виробництво рибопосадкового матеріалу та товарної риби). Відповідно до наданої інформації загальний обсяг вирощеної риби в області становить 1 377,422 кг (площа 5 087,8 га). Загалом, особами, які здійснюють рибогосподарську діяльність у сфері аквакультури, було вирощено такі види риб: короп – 904 193 кг або 65,6% від загального обсягу вирощеної риби, рослиноїдні – 250 334 кг (18,2%), сомові – 1 689 кг (0,1%) та інші (щука, судак звичайний та карась сріблястий) – 221 206 кг (16,1%). Рибопродуктивність становить 270,73 кг/гектара.

Природні та штучні водойми Хмельницької області наразі є сприятливими для відтворення рибних запасів та розвитку аквакультури.

Використання сформованого біопродуктивного потенціалу цих водойм є нижчим від оптимального. Наявні кормові ресурси та склад іхтіофауни обумовлюють необхідність здійснення повномасштабного зариблення цінними видами водних біоресурсів: білим та строкатим товстолобами, коропом (сазаном), білим амуром, щукою, судаком.

Невирішеними проблемами, на розв’язання яких спрямовано Програму є: низькі показники відтворення аборигенних видів риб та виробництва рибної продукції, низький освітній та кваліфікаційний рівень спеціалістів, що займаються рибництвом, браконьєрство на водоймах області.

У більшості випадків неефективно використовуються як природні, так і штучні водойми. У сільських населених пунктах, райцентрах не працюють магазини з продажу живої риби. Уся торгівля рибою відбувається на ринках, а це, у свою чергу, не сприяє надходженню коштів до відповідних бюджетів, тому є потреба створити в області виробничо-торговельні комплекси, які б займалися вирощуванням та реалізацією риби самостійно, без посередників.

За оцінкою Комітету рибного господарства продовольчої та сільськогосподарської організації (далі – FAO) середньорічний показник споживання водних біоресурсів та виробленої з них продукції у світі у 2018-2020 роках становив 20,5 кг на душу населення, з яких майже 52% – продукція аквакультури. За прогнозами FAO середньорічний показник споживання водних біоресурсів та виробленої з них продукції у світі у 2030 році має становити 21,2 кілограма.

В Україні, за даними Держстату, також відслідковується тенденція до збільшення обсягу споживання водних біоресурсів та виробленої з них продукції

на душу населення з 8,6 кг у 2015 році до 10,8 кг у 2017 році та 13,2 кг у 2021 році, що, загалом, пов'язано із збільшенням імпорту водних біоресурсів та виробленої з них продукції. Однак за весь період незалежності Україні не вдалося досягнути середньосвітового рівня споживання водних біоресурсів та виробленої з них продукції.

Кризовий стан рибного господарства області викликано такими чинниками: малоефективністю механізмів державного регулювання функціонування рибогосподарського комплексу;

низькою внутрішньо економічною активністю адміністративної складової галузі, незабезпеченістю висококваліфікованими спеціалістами зі спеціалізованих напрямів державного управління та менеджменту;

недостатнім рівнем державної підтримки або залучення інвестицій для оновлення матеріально-технічного забезпечення рибного господарства;

відсутністю субсидіювання різних напрямів господарської діяльності (зокрема субсидіювання вартості пального, забезпечення логістичних схем, маркетингових досліджень);

недостатнім відтворенням запасів водних біоресурсів, їх виснаженням у попередні роки;

відсутністю сучасних біотехнологій у діяльності галузевих підприємств;

недостатністю забезпечення рибних господарств якісними комбікормами;

зменшенням кількості та погіршенням екологічного стану наявних нерестовищ, забрудненням води;

відсутністю ефективної інфраструктури ринку продукції рибного господарства та сучасного механізму управління інфраструктурними проектами і функціонування оптового ринку продукції аквакультури;

відсутністю племінної бази для вдосконалення якості об'єктів аквакультури.

Через брак належного фінансування Програми у 2018-2022 роках вищезазначені проблеми практично не вирішувалися.

Серед іншого, ситуація погіршилася внаслідок збройної агресії російської федерації, що призвело до знищення-пошкодження потужностей риборозплідних підприємств, постачальників рибопосадкових матеріалів (зарибку), які розташовувалися у нижній частині Дніпра та на окупованих територіях. Рибопосадковий матеріал відіграє вагомий роль у відсотковому співвідношенні стосовно витрат на виробництво товарної риби, оскільки ключовим фактором успіху рибних господарств є робота суб'єктів селекційно-племінних, сертифікованих суб'єктів аквакультури.

II. Визначення мети Програми

Основною метою Програми є забезпечення потреби населення широким асортиментом рибної продукції власного виробництва відповідно до фізіологічно

обґрунтованих норм, збереження та збільшення рибних ресурсів шляхом вирішення таких завдань:

1. Створення сприятливих умов для розвитку рибного господарства.
2. Збільшення виробництва рибної продукції в області.
3. Надійне забезпечення населення широким асортиментом рибопродукції власного виробництва за цінами, доступними для населення з різним рівнем доходів.
4. Ефективне використання природних кормових ресурсів водосховищ за рахунок вселення і культивування високопродуктивних видів гідробіонтів, у тому числі на основі полікультури.
5. Зменшення витрат на виробництво рибної продукції за рахунок застосування ресурсозберігаючих технологій і обладнання, скорочення витрат під час вилову, транспортування, переробки і реалізації продукції.
6. Покращення менеджменту виробництва рибної продукції шляхом удосконалення структури виробництва, застосування сучасного маркетингу і підвищення кваліфікаційного рівня виробничого потенціалу.
7. Проведення наукових досліджень на водних об'єктах області з метою визначення видового, вікового різномаяття іхтіофауни, рибопродуктивності, попередження та профілактика спалахів хвороб риби, екологічної ситуації.
8. Якнайширше залучення ставового фонду за межами населених пунктів для вирощування продукції аквакультури, у тому числі рибопосадкового матеріалу для зариблення водних об'єктів загальнодержавного значення.
9. Розвиток у межах населених пунктів культурних рибних господарств для задоволення потреб рибалок-любителів.
10. Вжиття заходів для збереження та збільшення рибних запасів шляхом зариблення водних об'єктів області цінними видами риб. Упорядкування місць для відпочинку громадян та риболовлі на берегах водойм.
11. Здійснення контролю щодо зариблення водойм на території області аборигенними видами, рідкісними видами та видами водних біоресурсів, які занесені до Червоної книги України.
12. Удосконалення нормативно-правової бази щодо ведення рибного господарства.
13. Охорона рибних та інших водних живих ресурсів. Покращення матеріально-технічного забезпечення державного органу рибоохорони для здійснення оперативних рибоохоронних рейдів з метою боротьби з браконьєрством.
14. Розвиток та популяризація рекреаційних комплексів, розвиток "зеленого" туризму.

III. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми (строки та етапи виконання Програми)

Питання зариблення водойм області на сьогодні є одним із основних. Кількість рибопосадкового матеріалу, яким зариблюються водойми, є недос-

татньою у зв'язку з обмеженим фінансуванням. Природні та штучні водойми Хмельницької області є сприятливими для відтворення рибних запасів та розвитку аквакультури. Певні відмінності в геологічній будові різних типів водойм, екологічних умов існування в них дають змогу забезпечення зариблення водойм різними видами риб. З метою збільшення обсягів зариблення є потреба в залученні коштів, які надходять шляхом відшкодування шкоди, заподіяної навколишньому природному середовищу унаслідок незаконного вилову водних біоресурсів.

Сучасне раціональне використання водних біологічних ресурсів та збереження їх біологічного різноманіття базується на принципі обов'язкового збереження їх природного відтворення. Крім того, слід враховувати необхідність збереження кожного виду ресурсу не лише в межах його ареалу, але і в кожному місці його проживання. Саме такі вимоги передбачено у законах України “Про тваринний світ” та “Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів”.

З метою підвищення освітнього та кваліфікаційного рівня потрібно постійно здійснювати навчання працівників рибоводних господарств усіх форм власності (проведення семінарів, курсів навчання, забезпечення спеціалізованими посібниками).

Основними умовами вирішення питання браконьєрства на водоймах області є посилення мобільності, дальності виїздів, своєчасного реагування оперативної групи органів рибоохорони, що можливе лише за умови зміцнення матеріально-технічної бази, збільшенні кількості транспортних та плавзасобів.

Проведення рибницько-меліоративних робіт (розчистка водойм, упорядкування прибережних захисних смуг, розкорчовування, зариблення водойм цінними видами риб) призведе до покращення актуально якісного та кількісного стану іхтіофауни регіону.

У свою чергу, з прийняттям Закону України “Про аквакультуру” та відповідно до внесених змін до статті 51 Водного кодексу України заборонено надавати в користування на умовах оренди для рибогосподарських потреб водні об'єкти, розташовані в межах територій та об'єктів, що перебувають під охороною відповідно до Закону України “Про природно-заповідний фонд України”, тому реалізацію цієї Програми необхідно здійснювати з урахуванням вимог та обмежень, встановлених законодавством.

Реалізація Програми дасть змогу підвищити ефективність виробництва та збільшити обсяги вилову риби, рівень споживання риби і рибних продуктів на одного жителя, створити додаткові робочі місця.

Програма реалізується у 2024-2029 роках.

IV. Перелік завдань і заходів Програми та результативні показники

1. Ефективність рибогосподарського використання водних об'єктів Хмельницької області

Водосховища у Хмельницькій області за ознаками походження та функціонування належать до категорії техногенних акваторій, які не мають аналогів у

природі. Це водні угіддя із значними резервами природної кормової бази та потенційної рибопродуктивності, на яких можна утримувати товарну рибопродукцію без відчуження земель і використання штучних кормів. Вони побудовані на річках, в яких спостерігаються найбільш сприйнятливі умови для природного відтворення риби та висока ефективність нересту. У подальшому саме на цих факторах та поколіннях риб, яке буде відтворюватися, базуватиметься рибний промисел нашої області.

У результаті створення водосховищ в нашій області пройшли корінні зміни природи річок, на яких вони побудовані. Формуючі в них нові екологічні системи і взаємозв'язки між компонентами стали вагомо лабільними і при втручанні людини легко можуть бути порушеними.

Такі порушення виникають у разі зміни фізико-хімічних параметрів водного середовища, скороченні нерестовищ, різних, особливо цінних видів риб, зменшенні кількісного складу кормових організмів, перелові одних видів, або недолову інших тощо. Якщо ж до формування екосистеми водосховищ підійти з наукових позицій, то їх розвиток можна поправити в необхідному для людини руслі, який забезпечує створення рибного промислу та збільшення вилову риби.

У наших водосховищах від початкової річкової екосистеми збереглися лише небагато розрізнених компонентів, на основі яких здійснюється формування і розвиток нових угруповань водних вищих рослин, водоростей, безхребетних, які становлять кормову базу для риб. В іхтіофауні також відбувається низка суттєвих кількісних і якісних змін. Із її складу зникли або різко зменшилися цінні види риб, шлях на нерестовища в річки басейну Дністра загородили дамби. У той же час, розпочалася швидка адаптація до нових, що постійно змінюються, умов, найбільш пластичних, в основному малоцінних за біологічними і промисловими показниками риб, чисельність яких постійно зростає.

Тому подальше підвищення рибопродуктивності водосховищ потрібно здійснювати за рахунок сукупного вирощування риб, які могли б ефективно утилізувати первинну та, частково, вторинну продукцію водойм. Широкі можливості у цьому напрямі відкрилися у зв'язку з успішним освоєнням риб далекосхідного комплексу.

У сучасному рибництві рослиноїдні риби є важливою складовою полікультури. Значення цих об'єктів у ній обумовлюється, насамперед, способом їх живлення. Білий товстолоб споживає переважно фітопланктон і детрит, строкатий товстолоб – зоопланктон, фітопланктон і детрит, білий амур – вищу водну рослинність, чорний амур – в основному харчується молюсками, що є організмами зообентосу.

Робота щодо вселення рослиноїдних риб та чорного амура у наші водосховища вирішить дві важливі проблеми: підвищить їх рибопродуктивність з одночасним зниженням трофності. Збагачення іхтіофауни рибами – фітофагами сприяє більш ефективній утилізації надмірної біомаси фітопланктону, що призводить до збільшення швидкості обороту біогенів і, у підсумку – біологічної меліорації водойм. До того ж, як білий, так і строкатий товстолоби мають значну

пластичність по відношенню до компонентів живлення. Співвідношення їх у раціоні товстолобів змінюється протягом сезону і в значній мірі визначається складом сестону.

Актуальним є питання зариблення рідкісними та зникаючими видами риб, у тому числі занесеними до Червоної книги України, зокрема в місцях їх можливого природного нересту з відповідними природоохоронними заходами.

Розробка комплексу з розвитку технології отримання рибопосадкового матеріалу у ставкових господарствах може забезпечити швидкий економічний ефект і високе промислове повернення (білий та строкатий товстолоби, білий амур, сазан (короп), з подальшим зарибленням природних водойм.

Таким чином, кожна інвестована гривня у відтворення водних біоресурсів забезпечить повернення коштів на рівні від 4,0 до 9,0 грн залежно від виду риб, її маси, режиму охорони та промислу. При цьому значну частину суб'єктів аквакультури буде задіяно у виробництві рибопосадкового матеріалу, що також сприятиме підвищенню їх зайнятості та значно покращить економічний стан, те ж саме стосується і рибопереробних підприємств.

Зариблення буде проводитися відповідно до науково-біологічних обґрунтувань за наявності коштів в обласному, місцевому бюджетах та компенсаційними зарибленнями за рахунок суб'єктів господарювання.

2. Охорона водних біоресурсів у природних водоймах області

Освоєння внутрішніх водойм області проходить в умовах значного антропогенного тиску. Унаслідок важкого соціального та економічного становища, масового безробіття в області збільшується кількість порушень Правил рибальства.

На цей час у Хмельницькій області створено та функціонує з метою здійснення охорони риби та інших водних живих ресурсів у процесі рибальства, вирощування чи розведення, утримання, транспортування, переробки, зберігання, знищення, реалізації водних живих ресурсів Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Хмельницькій області. Знос автотранспорту у цій організації становить 90%, плавзасобів – близько 70%, відсутні сучасні радіостанції та обмежене фінансування на пально-мастильні матеріали. Усі ці проблеми призводять до значного ускладнення проведення рибоохоронних рейдів та збільшення браконьєрства на водоймах області.

3. Проведення рибницько-меліоративних робіт на водоймах області

Протягом багатолітньої експлуатації водойми поступово забруднюються, порушується збалансованість екосистеми, що зумовлює накопичення великої кількості мулу, що створює передумови для розвитку вищої надводної рослинності. Водойми поступово заростають, перетворюючись на заболочені ділянки з несприятливим гідрохімічним режимом і, відповідно, низькою їх рибопродуктивністю. Усе це вимагає проведення меліоративних заходів, а саме:

рибоводно-технічних, що включає в себе заходи з боротьби із заростанням водойм вищою водною рослинністю та їх замулюванням, покращення умов водопостачання та аерації води;

агрорибоводних, що включає в себе вапнування, удобрення, літування ставів та рибосівозміну.

Погіршення екологічної ситуації на водоймах (заростання, обміління, цвітіння) призводить до збіднення якісного і кількісного складу іхтіофауни, зменшення нерестових площ, зниження результативності нересту, порушення шляхів міграції та знищення місць нагулу молоді. Як результат, зменшуються рибні запаси водойм, скорочується кількість цінних, вимогливих до якості середовища риб і зростає кількість малоцінної невимогливої риби. Для оптимізації стану водойм необхідно проводити науково-обґрунтоване зариблення природних водойм області в комплексі з рибницько-меліоративними роботами (розчисткою водойм, боротьбою із цвітінням та заростанням).

4. Ветеринарно-санітарний контроль

З метою профілактики інфекційних та інвазійних захворювань риби, рибницькі господарства повинні забезпечити проведення комплексу загальних рибоводно-меліоративних і ветеринарно-санітарних заходів.

Виконання комплексу ветеринарно-санітарних вимог та дотримання технологічних режимів під час переробки риби, зберігання та маркування готової продукції під час її вирощування забезпечить у галузі стабільну епізоотичну ситуацію.

Головне Управління Держпродспоживслужби у Хмельницькій області забезпечує здійснення державного ветеринарно-санітарного нагляду (контролю), державного контролю за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин, діяльністю суб'єктів господарювання, які здійснюють виробництво органічної продукції (сировини), безпечністю харчових продуктів у процесі їх виробництва та/або обігу.

5. Очікувані результати виконання програми

У результаті виконання Програми очікується:

створення сприятливих умов для нарощування виробництва конкурентоспроможної продукції з прісноводної риби та інших водних біоресурсів з метою гарантування продовольчої безпеки області та задоволення потреб населення у рибній продукції;

збільшення обсягів відтворення водних біоресурсів у рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах);

покращення екологічного стану рибогосподарських водних об'єктів (їх частин), зменшення негативних наслідків антропогенного впливу та змін клімату на водні біоресурси;

посилення та удосконалення системи охорони запасів водних біоресурсів з використанням засобів електронного контролю, зокрема шляхом запровадження

простежуваності водних біоресурсів та виробленої з них продукції;

доведення рівня споживання рибної продукції на душу населення в області до 21 кг на рік;

забезпечення продовольчої безпеки області та держави в цілому, створення додаткових робочих місць;

підвищення конкурентоспроможності вітчизняної рибної продукції;

покращення економічної ефективності функціонування підприємств ставкової аквакультури, зокрема у зв'язку з їх переорієнтацією на вирощування рибопосадкового матеріалу для вселення водних біоресурсів у водойми;

підвищення рентабельності виробництва та зниження собівартості української продукції з метою забезпечення більш доступної її реалізації широким верствам населення, підвищення її експортного потенціалу та відкриття нових ринків збуту;

раціональне використання податкових надходжень до бюджету на меліоративні заходи та потреби відновлення запасів водних біоресурсів;

введення системи платного рекреаційного рибальства у внутрішніх водоймах з метою компенсації витрат на заходи з відтворення водних біоресурсів, які є пріоритетними об'єктами рекреаційного рибальства (судак, європейський сом, щука, короп, лин, лящ тощо);

популяризація рекреаційного рибальства як способу відпочинку, що забезпечує відповідальне природокористування та збереження біорізноманіття водних біоресурсів;

розроблення технологій збереження та відновлення популяцій цінних, рідкісних і зникаючих видів риб та інших гідробіонтів шляхом їх штучного розведення (відтворення) та зариблення;

доведення мінімальної рибопродуктивності орендованих штучних водних об'єктів відповідно до зон рибопродуктивності.

V. Напрями діяльності та заходи Програми розвитку рибного господарства Хмельницької області на 2024-2029 роки

№ з/п	Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів Програми	Строк виконання заходу	Обсяги фінансування	Виконавці	Очікуванні результати
1	2	3	4	5	6	7
1	Надання рибогосподарських водних об'єктів та рибогосподарських технологічних водойм у користування на умовах оренди, у тому числі на конкурсних умовах	Визначення рибогосподарського потенціалу та освоєння водних об'єктів	2024-2026 (I етап)		Органи місцевого самоврядування, управління розвитку агропромислового комплексу та земельних відносин Хмельницької облдержадміністрації	Комплексно обстежено водні об'єкти області
		Укладання договорів оренди землі в комплексі з розташованими на них водними об'єктами у порядку, визначеному земельним законодавством України	2027-2029		Органи місцевого самоврядування, Департамент природних ресурсів та екології, управління розвитку агропромислового комплексу та земельних відносин Хмельницької облдержадміністрації	Надано в користування рибогосподарські водні об'єкти та рибогосподарські технологічні водойми за договором оренди землі у комплексі з розташованими на них водними об'єктами
2	Підвищення рибопродуктивності водних об'єктів та покращення екологічного стану водойм, у тому числі за рахунок вселення рослиноїдних видів риб (біомеліораторів)	Розроблення обґрунтувань та проєктів проведення робіт	2024-2026 (I етап)		Органи місцевого самоврядування, спеціалізовані науково-дослідні установи	Отримано наукові обґрунтування робіт та проведено їх підготовку
		Проведення робіт із відновлення природних нерестовищ, шляхів міграції та місць зимівлі водних біоресурсів	2027-2029 (II етап)		Спеціалізовані науково-дослідні установи, Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Хмельницькій області	Проведено роботи в обсягах та у спосіб, передбачений науковими обґрунтуваннями

1	2	3	4	5	6	7
3	Підвищення рибопродуктивності водних об'єктів та покращення екологічного стану водойм за рахунок вселення рослиноїдних видів риби (біомеліораторів)	Розроблення науково-біологічних обґрунтувань доцільності проведення робіт із штучного відтворення водних біоресурсів	2024-2026 (I етап)		Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Хмельницькій області; спеціалізовані науково-дослідні установи	Досягнуто кількісних показників зариблення із урахуванням біопродукційних можливостей конкретних водойм
		Заходи щодо відновлення та підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок (упорядкування джерел, очищення русел від дерев, рослинності, що потрапили до них унаслідок дії природних явищ, розчистка водойм від замулень, упорядкування прибережних захисних смуг)	2024-2029		Органи місцевого самоврядування	Проведені роботи сприяли покращенню якісного та кількісного стану іхтіофауни регіону
		Проведення робіт із штучного відтворення риби біомеліораторів	2027-2029 (II етап)	У межах фінансування обласного, місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством	Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Хмельницькій області, спеціалізовані науково-дослідні установи	Збільшено популяцію водних біоресурсів та покращено екологічний стан водойм

1	2	3	4	5	6	7
4	Заходи щодо недопущення забруднення поверхневих водних об'єктів скидами стічних вод, що утворюються у промисловості, комунальному господарстві, інших галузях господарства та здійснення відповідного контролю	Недопущення скидання забруднених стічних вод, утворених у різних галузях господарства, у поверхневі водні об'єкти та здійснення відповідного контролю	2024-2029	У межах фінансування обласного, місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством (у тому числі, фінансування лабораторних досліджень, оскільки згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року № 415 не включаться фінансування будь-яких досліджень рибоохоронними органами)	Органи місцевого самоврядування, Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Хмельницькій області; Державна екологічна інспекція, Головне управління Держпродспоживслужби в Хмельницькій області	Покращено якісний та кількісний стан іхтіофауни регіону та недопущено фактів масового мору риби
5	Поновлення популяцій аборигенних видів риб, вселення рідкісних видів водних біоресурсів та видів, занесених до Червоної книги України	Проведення робіт із штучного відтворення аборигенних видів риб, вселення рідкісних видів водних біоресурсів та видів, занесених до Червоної книги України	2024-2026 (I етап)	У межах фінансування обласного, місцевих бюджетів інших джерел, не заборонених законодавством	Головне управління Держпродспоживслужби, Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Хмельницькій області	Створено спеціалізовані ринки для торгівлі живою рибою та рибною продукцією

1	2	3	4	5	6	7
6	Організація роботи зі створення умов для реалізації рибопродукції місцевих господарств	Облаштування спеціалізованих оптових ринків для реалізації живої риби, охолодженої та іншої рибопродукції, виготовленої регіональними товаровиробниками			Головне управління Держпродспоживслужби, Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Хмельницькій області, органи місцевого самоврядування	Створено спеціалізовані ринки для торгівлі живою рибою та рибною продукцією
7	Мінімізація впливу війни на діяльність і розвиток рибного господарства	Забезпечення наявності рибопосадкового матеріалу на період можливого обмеження поставок через військові дії			Органи місцевого самоврядування, Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Хмельницькій області	Збережено стабільність розвитку рибогосподарської діяльності
		Розвиток альтернативних джерел збуту водних біоресурсів і продукції з них			Головне управління Держпродспоживслужби, Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Хмельницькій області	Збільшено кількість джерел збуту та підвищено попит на водні біоресурси та продукцію з них
		Проведення регулярного моніторингу стану водойм (у тому числі тих, які відносяться до природно-заповідного фонду) та рибних ресурсів для завчасного виявлення можливих загроз для екосистем			Регіональний офіс водних ресурсів, Державна екологічна інспекція, Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Хмельницькій області	Забезпечено екологічну стійкість водних об'єктів та рибних ресурсів

1	2	3	4	5	6	7
8	Контроль за реалізацією водних біоресурсів на ринках області	Передбачення роботи щодо недопущення реалізації риби і рибної продукції на стихійних ринках області; перевірка дотримання вимог чинного законодавства щодо реалізації водних біоресурсів			Головне управління Держпродспоживслужби, Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Хмельницькій області	Зменшено обіг незаконної торгівлі, забезпечено високу якість продукції та безпеку для споживачів, збережено водні біоресурси, підвищено довіру споживачів, вжито заходів щодо запобігання негативному впливу на рибогосподарську діяльність

IV. Координація та контроль за ходом виконання Програми розвитку рибного господарства Хмельницької області на 2024-2029 роки

Координують та контролюють виконання Програми Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Хмельницькій області, Головне управління Держпродспоживслужби в Хмельницькій області.

У разі потреби Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Хмельницькій області розробляє та вносить пропозиції щодо доцільності продовження тих чи інших заходів і завдань, строків виконання Програми та окремих заходів і завдань тощо.

Заступник начальника обласної
військової адміністрації

Володимир ЮР'ЄВ